

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Tisza István a koalícióban.

Előkelő fővárosi publicista tollából vesz-
szük az alábbi cikket:

Nem tartom magamat sem olyan tör-
ténétirónak, aki előre tekint, sem pedig olyan
profétának, aki visszafelé néz. Nem is irok
históriát, a múlt napnak viruló krónikáját rovom
csupán nehéz robotban. S jósolni is mindössze
egyszer jósoltam. De akkor — sajna — teljes
sikerral. Gróf Tisza Istvánról, amikor minisz-
terelnökké lett, ilyen címen irtam cikket: »A
halálugrás.« Azt irtam meg benne, hogy Tisza
Istvánt senki mástól nem félttem, egyedül saját
magától; mert hogy ez az ember tulságosan
bizik az erejében s nemcsak kerüli a nép-
szerűséget, de valósággal hajszolja a nép-
szerűtlenséget. Cirkuszi akrobatához mondtam
hasonlatosnak, aki egymásra rak két asztalt
s keresztülugrik rajtuk, majd rára a kettőre
egy harmadikat, aztán egy negyediket, öt-
ödiket, hatodikot is és átugorja valamennyit.
Végül megteheti az egymáson álló hat asz-
talt még egy hetedikkel. Ez már az ugyne-
vezett halálugrás. A zene elhallgat, a közön-
ség dermedezve fojtja vissza lélegzetét: szent
isten, ha ez az ember csak egy hajszálnyira
is véti el a magasságot, összezuzott tessel
zuhan alá a barrikád tulsó oldalán. S az
akrobata megkockáztatja a halálugrást. Dörgő
tapsai közt a közönségnek átrepül az aszta-
lok garmadáján, s mosolyogva mutatja, hogy
semmi baja sem történt. Így dolgozik a cir-
kus akrobatája. De ugyanakkor figyelmeztet-
tem arra is, hogy a politika erőművésze mi-
ben kell, hogy különbözzék a cirkuszétól. Emez
hét asztalt ugrik át; amaz, ha hét egymásra
rakott asztal meredez előtte, leszedi őket
egymásról, s a legalsót is, amely a végén ott
marad, dehogy ugorja át, inkább szépen meg-
kerüli. A cikk pedig oda lyukadt ki, hogy
Tisza István a politikában is cirkuszi akro-
bata fog maradni, egymásra tornyosít minden
elképzelhető nehézséget, hogy annál vakme-
rőbb legyen halálugrása, miglen utól nem
éri a katasztrófa.

Igy is lett.

Magyar kormányzat soha több erőt nem
mutatott, mint a Tisza Istváné. De ha száz-
annyit mutatott volna, mind kárba veszett
volna, mert szinte elvélt lett, hogy olyan
nehézségekkel mérközni, amelyeknek a leküz-

dése emberi mértékkel mérhető erőmennyi-
séggel lehetséges volna, nem bravuros dolog.
Tiszának az volt a tragikuma, hogy nem jól,
hanem bravurosán akart kormányozni. Kor-
mánypolitikájában betegesen túltengő volt a
férfiasság. Vakon rohant bele a veszedelmekbe;
a sima országuton való ballagást megvetette,
halálos mélységű és gyilkos meredekségű ör-
vények szélén szeretett előrerohanni; ellenfe-
leit sohasem találta elég bőszekeknek, harcias
baráitait pedig folytonosan hűtögette, mert a
küzdés kockázataiból nem szívesen adott részt
másoknak, egyedül maga akart az ellenséges
végzet céltáblája lenni. Kormányzata ilyen
módon valósággal kihívta maga ellen a fátumot.
Az a túltengő férfiasság volt a megölő
betűje. Kevesebb erővel elkörmányozhatott
volna tiz esztendeig. Kevesebb lelkiismerettel
talán huszíg is. A ridegségét talán megbocsá-
tották volna az ellene agyarkodó frázisgyár-
tók. De politikai tisztessége és egyenessége
hajthatatlanságát nem tudta sem elviselni,
sem megbocsátani az a svihákhad, amelyet
az akrobata-kormányzat a koalícióba csödi-
tett össze.

Aki mindezt így látja, könnyen meg-
érti a Tisza István bukását. De rejtély ma-
rad akkor is, mért kellett vele együtt a libe-
rális pártnak olyan siralmasan, olyan feltá-
maszthatatlanul elpusztulnia.

Ezt a rejtélyt most megfejtette valaki.
Maga Tisza István fejtette meg. Pápa váro-
sában a református egyház főgondnokává
iktatták a héten az elpusztult szabadalvűpárt
utolsó vezérét. Ünnepi beszédében gróf Tisza
István erélyesen, szinte mérgesen kelt ki —
a koalíció ellen? Dehogy! *A. szabadalvűség
ellen!*

Igenis, a szabadalvűség ellen. Hadat izent
az állami népoktatásnak és lángoló szavak-
ban vallott szerelmet a felekezeti iskolának.
Segítő jobbát nyújtotta gróf Apponyi Albert
felé és szolidárisnak vallotta magát a kalks-
burgi jezsuiták növendékével, a tudományos
haladás és a felvilágosodás ellen való küz-
delmében. A tudománynak megtiltotta, hogy
kikutatott és bebizonyított igazságaival a bib-
lia legendáit ostromolja. Megcenzurázta Dar-
wint és Haeckelt, Renant és Strausst, Kan-
tot és Spencert. De megcenzurázta még azo-
kat a protestáns teológusokat is, akik —
élükön Harnackkal — az evangéliumokat
Jézus halála után száz—százötven évvel kelet-
kezett apokrif írásoknak ismerik el, az egyes
evangéliumok közt mutatkozó eltérésekből s
egymást merőben kizáró ellentétekből, a tör-
téneti hitelességükre nézve felmerült kételyek
teljes jogosultságára következtetnek, az evan-

géliumi csodatételek elbeszélését mitológiái
járulékoknak tekintik. Valóban, ha Luther
Márton is úgy gondolkodott volna, mint Tisza
István, akkor a reformáció sohasem jöhetett
volna létre.

Az iskola a hitoktatóé: a pápai beszéd-
nek ez volt tulajdonképp a veleje. Tehát a
tudomány a hitnek legyen a szolgálója. És
az emberiség ne merje tudni azt, amit a
geológia, a csillagászat, a fejlődéstan, a leszár-
mazás tudománya tanít. Hanem hívje továbbra
is, hogy a világ hat nap alatt teremtődött,
hogy az embert agyagból gyurta s az asszonyt
az első férfi bordájából metszette ki a teremtő,
hogy a kigyó kísértéseitől esett eredendő
bűnbe az első emberpár, hogy a nap forog a
föld körül, — ezt mind nemcsak hinnie kell
az emberiségnek, hanem az iskola kötelessége
(édes eszem, ne hagyj el: — az iskoláé!) a
tudománynak a bibliával ellenkező igazságait
a serdülő lelkettől távol tartani.

Igy beszél Tisza István, a protestáns.
Igy beszél Tisza István, a szabadalvűpárt vezére.

A minap Biharmegye közgazgatási bi-
zottságában a csendőrség puskáit uszította a
társadalmi haladás irányzatára; s most a fele-
kezeti szellem uralmát proklamálta a tuda-
mány fölött.

Tisza István a konzervatív nagybirtok-
politika legőszintebb, legbátrabb s legkönyör-
telenebb hirdetője.

Ilyen vezérlet mellett a szabadalvűpárt-
nak ugy kellett elpusztulnia, ahogy elpusztult:
halálának halálával, feltámaszthatatlanul.

Mi különbség marad ezek után Tisza
István és a koalíció között?

A vezényszót egyikük sem követeli.

Az önálló vámterületet Tisza István sem
csinálta meg, a koalíció is eljettette már.

A progresszív adót, az általános szava-
zati jogot s a népoktatás államosítását Tisza
István sem akarja, a koalíció sem akarja.

Mi hát a különbség közöttük?

Egyedül az, hogy Tisza István soha
nem ígért sem vezényszót, sem önálló vám-
területet, sem progresszív adót, sem általános
szavazati jogot; holott a koalíció mindezeket
a reformokat megígérte.

Adassék tisztelet Tisza Istvánnak. Köszö-
net is azért, mert melléjük állott. Mekkora
lehet már az ő népszerűtlenségük, ha a nép-
szerűtlenség imádója melléjük áll.

A legújabbban megjelent képes

Á R J E G Y Z É K E M E T

kérje, melyet bárkinék portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkal remontoir zsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

Órás újságíró kollégáinkhoz. Egy kelti közmondás így figyelmeztet:

— Ha kételkedő ember meg akar bírógatni, csukd be jól a szádat, nehogy egy pár fogadat kilopja.

Erre az óvatosságra nagy szükség van, mikor ez a kormány és ez a parlament akarja a sajtótörvényt reformálni. Ez a kormány és ez a parlament folyton alkotmánybiztosítókat emleget s ugyanakkor rablókézzel nyul az egyesülési joghoz, a szólásszabadsághoz és a sajtó szabadságához is. Kivált sajtóellenes hangulata közismert ennek az osztályparlamentnek. Ha most ezek a betűgyűlölők bírógatva közelednek a sajtóhoz, hogy legyen kegyes megállapítani, milyen terjedelmű szabadságnyrabálást hajlandó bekésségekben eltűrni, akkor fogjuk be a szánkat, mert ezek az urak kicsenki egy pár egészséges fogunkat. Ha ők igazán respektálni akarják a sajtószabadságot, nem nyulnának hozzá. Mihelyt hozzányulnak, meg fogja szenvedni a sajtó szabadsága. Annyi ravaszág azonban van az urakban, hogy szeretnék a sajtó helyeslésére hivatkozni, mert ha erre módjuk van, már kisebb joggal lehetne őket a sajtószabadság korlátozásával vádolni. Ennél fogva udvariaskod. Képviseletük magukat a sajtó tanácskozásain s egy pár újságíró vizont meghívják a maguk anketezésére. Határozni úgy fognak, ahogy nekik tetszik, de azért az újságírókra fognak hivatkozni, hogy azokat is meghallgatták. Hát ha volna az újságírókban önérték, ilyen komédiához nem adnák oda magukat. Tessek az uraknak a sajtó felelősségükre megnyirbálni a sajtó szabadságát. Tessek a sajtó szakállukra hozzányulni a legfőbb alkotmánygaranciához. Az ő dolguk, az ő felelősségük. Az ítélet érje őket és egyedül őket. De hogy a magam halális ítéletét magam is aláírjam, azt senki sem kívánhatja tőlem...

Kabinetkérdés. Három napon belül kétszer vetette fel a kabinetkérdést a kultuszbaritonista. Az egyikkel lefelé megakadályozta a népiskolákban a kötelező magyar tannyelvet, a másikkal fölfelé biztonságba helyezte az előírányszat nélküli közös kiadásokat. Fokmérője ez a nemzeti kormány megbízhatóságának s teljes tárgyilagossággal meg lehet állapítani, hogy ez a kormány elmeje a legszélsőbb határig, egészen a kabinetkérdés fölvetéséig, ha arról van szó, hogy ígéreteit lefelé ne teljesítse, fölfelé pedig pontosan megtartsa. Amit a népek ígértek, azt nem tartják meg, inkább levonják a végső következtetéseket; amit Bécsnek ígértek, azt nem engedik megakadályozni, inkább levonják a következtetéseket. Ők erősek lefelé is, fölfelé is, — megtartóritani nem hagyják magukat. S amilyen nyugodt lehet Bécs, hogy ők mindent szállítanak, amit ígértek, olyan holtbizonyos, hogy a nemzetnek semmit sem adnak meg abból, amit ígértek. És könnyen tehetik, hogy fölfelé szótartók, lefelé pedig szöszegők legyenek, mert csak a kabinetkérdést kell fölvetniök. Mihelyt azzal fenyegetik meg a többséget, hogy felborítják a terített asztalt: egyszerre az összes éhekes befogják a szájukat. A terített asztaltól megválnak: ő, csak azt né! Inkább legyen meg Bécs akaratát és vesszen a becsület. A jövőre pedig kész a prognózis. Soha kormány annyiszor föl nem vetette a kabinetkérdést, mint ez a kormány fogja. És valahányszor föl fogja vetni a kabinetkérdést: Ausztria elnyel valamit, Magyarország meg elveszt valamit...

A t. közgyűlésből.

— Április 29. —

(S. Z.) A Milliárdos Kisasszonyban éneklő Harmat Évi masmod ezt a népszerű kuplét:

Pénzem, az nekem sincsen,
De van egy panamám...

Mi pedig a hétfői közgyűlés bölcseségének kedvelőiből eldalolhatjuk azt a kevésbé népszerű áriát, hogy: pénzünk, az nekünk sincsen, de van két — vicinálisunk...

Igen, nyájás és kevésbé nyájás olvasó, a hétfői törvényhatósági közgyűlés, Valentin Emil dr. bizottsági tag pártolására elhatározta, hogy a baja—dunapataji vicinális engedélyesét, Teleki József grófot 30 000 koronával támogatja kis vicinális kiépítésében, a baja—apatin—szondi vasútépítéshez pedig 40 000 »sage« negyvenezer koronával járul.

Hiába volt a lokális sajtó nagyobb részének argumentumokkal tiltakozó állásfoglalása ez oktan pénzkidobási tervvel szemben, hiába a közgyűlés szónokainak mennyi érvelése, a többség — igen a mai többség — kimondta, hogy csak azért is ad 70 000 koronát a két engedélyesnek.

Dr. Szirmai Vidor szólalt föl elsőként a tárgyhöz. A leghatározottabban tiltakozik — ugymond — egy krajcárnak a megszavazása ellen is, mert ezeknek a vasutaknak egyszerűen természetzerű végpontja Baja, még ha egy fillért sem adunk is hozzájuk és mert szerény és amugy is eladósodott városi háztartásunk nem bír el semmiféle nagylelkű bőkezűséget, nem bír el különösen akkor, amikor egy rozoga vicinális egyenesen a mi régi ideálunkat, a város kereskedőire és iparosaira egyformán fontos és számos község lakosságát ideterelő baja—bezdáni művet felváltásulát van hivatva rombadönteni.

Willmann János bizottsági tag a geográfikus helyzet meggyőző erejével és a mérnöki számvetés csalhatatlan bizonyosságaival demonstrálta, hogy a baja—dunapataji »görbe« vasut, úgy, ahogy azt az engedélyes a maga önző céljai érdekében megkonstruálta, nemcsak, hogy hasznára nem lesz a mi városunknak, hanem egyenesen elterel tőlünk számos tekintélyes községet melyek egy egészséges vasuti terv megvalósítása esetében szinte természetesen Bajára gravitálnának és itt fedeznék minden rendű és rangu szükségleteiket. Jánoshalmát, ezt a gazdag községet és e révén az egész bácsalmási járás

vagyonos lakosságát szeretné a bajai kereskedelemnek biztosítani és mert úgy látja, hogy Teleki gróf az ő vasutjával egyenesen azt tendálja, hogy számos pestmegyei községet is örökre elveszítsen a bajai piac, a vasútépítéshez jó lélekkel egy fillérrel sem járulhat.

Még Alföldy Béla iparos és dr. Fishhof Zsigmond ügyvéd mutattak reá a tervbe tett horribilis hozzájárulások pénzkidobású jellegére és a sürű helyeslés, mely az elhangzott tiltakozó beszédek nyomán a közgyűlés minden oldalról hallható volt, szinte bizonyossá tette, hogy a többség, megszívleva a helyi sajtónak lokálpatriotizmus sugallta, önzetlen állásfoglalását, letőri a vicinálisok engedményeinek merész álmait.

Ekkor azonban szólásra emelkedett dr. Valentin Emil s a tanácsnak hozzájárulást javasoló indítványát mellett állott és szállott ki a sikra. Beszédét egészen röviden indokolta meg és körülbelül csak ennyit mondott:

— En a vasútépítéshez való hozzájárulást lelkiismereti okokból megszavazom és lelkiismeretlenségnek tartom a hozzájárulás megtagadását. En a város érdekében állónak tartom a vicinálisokat az ezért részéről partolom és elfogadásra ajánlom a tanács javaslatát.

Az elnökölő főispán föltette a kérdést. Szórolószóra így:

— Akik a tanács hozzájárulási javaslatát megszavazzák, »igen«-nel, akik pedig Szirmai bizottsági tag indítványát fogadják el, »nem«-mel szavaznak. (Halk morajlás hallatszott innen is tulnan is, mire az elnök így folytatta:) Ismétlem tehát, akik a tanács javaslatához hozzájárulnak, »igen«-nel fognak szavazni...

Tovább nem mondotta.

Aztán kezdetét vette a szavazás.

Eredmény: a közgyűlés többsége megszavazta a 70 000 kor. hozzájárulást és ráadásul elvben még azt is kimondta, hogy a baja — kiskörösi vasut céljaira is meg fog majd szavazni egy ma még ismeretlen összeget.

* * *

A koalíciós kormánynak persze bizalmat szavaztak, amiért — az egyre bizonyosabban szállongó hírek szerint — elalkudja a függetlenségi párt régi ideálját, az önálló vámtérületet. Bizalmat és hódolatot kapott ez a kormány Baja városától, mert rezsímpje alatt a magyar vezényszórol — a hazaárulás vádjára nélkül — még beszélni sem szabad.

TÁRCA.

Vihar után.

— A Bajai Hírlap eredeti tárcája. —
Írta: V. Szűcs Irén.

A levegőben már érezhető volt a közelgő zivatar. Nehéz, fekete felhők a szétlő hajtva vágatnak egymás után s vakító villám cikázott át rajtuk.

A kertben mulató kis társaság sietve menekült a terraszra, hogy onnan nézze az égiháborút.

Az alföldi táj nyugalmát teljesen felzavarta a borzasztó vihar. Az országot megnépesedett a hazasiető munkásoktól, mert az eső hírtelen megereid; a munkásnők a pusztai ház felé igyekeztek, hogy menedéket keressenek a zivatar ellen.

Most már jég is kezdett esni s a terraszon nyugtalanul, sápadtan nézte a pusztítást az öreg Gyáli Gábor. A neje, leánya Jolán és két fiatal ember állott mellette; Szász Tamás szolgabíró és Fekete László, kinek kis birtoka volt a Gyáliék adósságokkal terhelt ezer holdja mellett.

Gyáli nagyrebcsülte Fekete szorgalmát, de mióta saját birtoka fölött oly ijesztően megnöttek az adósságok, megalkotta leánya jövőjét; gondolatban odaigérte Jolánt a szolgabírónak. Fekete iránt elhidegült, Szász Tamást tüntette ki minden alkalommal, s atyai gyöngédséggel bánt vele.

A vihar nem akart szűnni; a mogyoró nagyságu jég a kertben a fákrol már minden gyümölcsöt levert.

Jolán remegve hunyta le szemét; félt a vilámlástól és rémülten szorította kis kezét a fülére, ha egy-egy tompa dörgést hallott.

A szolgabíró ellenben gyönyörködni látszott a

viharban; arcáról le lehetett olvasni, hogy egy terv fölött gondolkozik, amihez nagyon szükséges a délutáni zivatar.

Odament Jolánhoz és tréfás hangon kérdezte: — Szabad így félni Jolánka? Aztán magyarázni kezdte a zivatar szükségesség voltát. Végül elbizakodott mosolylyal jegyezte meg:

— Persze, a jég sok kárt tesz, azért nem veszek én birtokot; a takarékpénztárban nem veri el pénzemet a jég. Gyáliné szeméből ellenséges pillantás röpült Szász felé, de ismét nyugodt lett az arca, s tekintete hosszasan pihent meg Jolánon.

Az udvarra kis sáros kocsi fordult be. Az öreg Áronnak csak nehezen sikerült nedves köpenyéből kibontakozni. Fázva, kőhögve ment a ház felé, de mikor a gyümölcsös kerten végignézett, élénken villantak meg szeméi, mintha azt számítgatta volna, mennyire mehet itt ismét a tulajdonos kára.

Gyáli Gábor intett neki. Izgatottan hagyta el a terraszt s a vén Áronnal együtt dolgozószobájába ment.

Gyáliné sóhajtott, Jolán lehunyt szemekkelült helyén, s a két férfi igen kényelmetlenül érezte magát. A szolgabíró hosszasan nézte a fiatal leányt. Gyönyörű fekete haja volt, nem fényes, hanem koromfekete, s lágyan borult fehér homlokára.

A szobából, hova Gyáli az öreg Áronnal ment, heves vitatkozás hallatszott, s a szolgabíró ezt gondolta:

— Áron nem fog több kölcsönt adni Gyálinak — hanem majd én rendezem a birtok ügyét! Sokat elvesztek mellette — de így a szép Jolán az én feleségem lesz! És megindult a szoba felé, hanem már csak az Áron követelő hangja hallatszott.

A terraszon most már csak hárman maradtak.

Gyáliné gyöngéden megérintette a leánya karját:

— Jolán te nem vetted észre semmit, hanem én régen figyelem. Szász Tamást és nagyon jól tudom, mi fog itt néhány perc múlva történni... Áron nem ad több kölcsönt, a jég megint elverte egész vetésünket. Szász most nagylelkűen föl fog ajánlani egy nagy összeget, s így igen könnyen sikerülni fog neki a te kezdet megkapni. De ha rá nem hallatsz — vissza fogod őt utasítani.

Jolán nyugalmas, mély pillantásu szemével anyjára nézett. Feketét, ki alig pár lépésre állott tőle, alig vette észre. Pedig a férfi sápadt arcán nagyon is ki volt fejezve, hogy igen érdeklő a leány válasza.

— Mamám meg kell tennem, már csak a papáért is. Aztán meg... én azt hiszem, hogy Szász nyugalmas életet biztosíthat számomra; hiszen olyan gazdag ember.

Gyáli szobájából az öreg Áron láthatólag megnyugodva távozott s rövid negyedóra múlva Szász kijött a terraszra. Elbizakodott mosolylyal fordult Gyálinéhoz:

— Kedves néni, Gabi bácsi kérti, lenne szives néhány percig részt venni a tanácskozásunkban.

— Ne, csak most ne — kiáltott Jolán — ha bemennek, egyedül maradok itt a viharban, s úgy félek, — könyörgött a szép leány.

Szász félt, hogy elveszti a kedvező pillanatot és türelmetlenül válaszolt:

— Ej Jolánka, mire való e gyermekes félénkség? Félóra múlva ugys visszajövünk ide, s a vihar már csillapodik is.

Mindketten eltűntek a Gyáli nagy dolgozószobájában, s Jolán könnyes szemekkel nézett maga elé. Megmagyarázhatatlan nyugtalanságot érzett, ami lassankint töprengő gondolattá alakult.

No de se baj. Hadd fűrődjék a kormányunk a bizalmi vótumok özönében, azért az egyre jobban morajló és tisztán látó polgárságot elkábitani az ilyen görögützfénnyel nem lehet.

* * *

Még csak egyet. A tömeges nyugdíjazások is megtörténtek. Választások és kinevezések is voltak. A nyugdíjazási rendszeről, miként megígértük, lesz még sok, megbízható értesülésen alapuló mondanivalónk. Ezuttal csak a megtörtént tisztviselői kinevezésekhez van pár szavunk. Jól tudjuk, hogy a betöltött állásokra való kinevezés a főispán abszolút joga volt, azért mégsem hagyhatjuk szó nélkül azt a rendszert, mely újabban egyre jobban tért hódít a mi közigazgatási állásaink betöltésénél.

Jogvégtett emberek kerülnek — úgy látjuk — kezelői állásokba kívülről, olyan állásokba, melyekre a városnál egy szebb jövő reményében fáradozó szakképzett dijakok egész serege évek óta vár, les, hogy megvehessék jövőendő életpályájuknak alapkövét. Kezelőszemélyzetünk évek sora óta várja egy-egy pár száz koronával jobban dotált helynek a megürülését és mikor ez az alkalom kínálkozik, mellőzik őket, mert más reflektánsnak történetesen jogvégtettsége van.

Általánosan tudott dolog, hogy a legnehezebb az előmenetel a törvényhatósági közigazgatásnál. Sokszor egy egész emberöltőt kell végigdolgoznia az alig pár száz koronával dotált irnoknak, míg a kezelői létszámban valamelyik jobb állás, emberhalál, vagy nyugdíjazás utján megüresedik. És ha ráadásul még ilyen mesterséges importtal nehezítjük meg az előmenetelt a torony alatt, úgy akkor ne csodáljuk, ha kedvét szegjük a legképzettebb és legagilisabb kezelő-tisztviselőnek is.

Magunk is óhajtvá-óhajtjuk, hogy jogvégtett emberek alkalmaztassanak a fogalmazói szak minden ágazatában, de kezelői állásainkat csak akkor lesz jogunk import utján tölteni be, ha majd ez a meglevő kezelői státus megélhetési érdekeinek sérelme nélkül történhetik.

A szél ellenkező irányból kezdett fújni s az esőt bevete a terrasz kövezetére. A fiatal leány beljebb akart vonulni, mikor egy iszonyu dörgés megrázta az egész épületet. Jolán önkéntelenül támas után nézett s ráborult a Fekete László vállára, ki karjaival gyöngédén átölelte.

A férfi arca fölhevült, izgatott volt, de azért halkán, lágyan beszélt a szép leányhoz.

— Jolánka! — ott bent a maga sorsáról beszélnek Szász Tamással . . . Az ő vagyona helyett én csak egy igen kis darab földet adhatnék magának s pompás, nagy, berendezett háza helyett, csak egy három-szobás puha kis fészeket találna a szilvaím között . . .

A leány halkán felelt:
— Már választottam . . . Magát választottam Laci!

A szép leány karjaiba simult Feketének, arcáról eltűnt a félelem és most már mosolyogva nézte a cikázó villámokat.

Akkor is nyugodt, mosolygó volt az arca, mikor anyját és Szász jónni látta. A szolgabíró arcáról eltűnt a gyűzelmess mosoly és haragtól remegve közeledett hozzájuk.

— Jolán, képes volna pillanatnyi föllobbanást jóléteit, gazdagságát eldobni magától, s nyugalom és boldogság helyett, olyan bizonytalan életnek elébe nézni, mint amilyen Fekete mellett várakozni magára?

Már bealkonyodott. A terrazon alig vehették ki egymás alakját. Egy hatalmas villámra volt szükség, hogy Szász megláthassa Jolán arcát.

Merészen, minden félelem nélkül állott ott a fiatal leány és komolyan válaszolt a szolgabírónak:

— Boldog és nyugodt életem csak László mellett lehet; ha ő velem van, a villámlás is úgy

H I R E K.

— A zirci apát Baján. Vajda Ödön zirci apát a múlt héten végezte szokásos évi atyai látogatását a bajai rendházban. A zirci rend érdemes főpátpja tiszteletére *Ambrózius* főispán valóban lukullusi díszbeteget adott, melyen az egész rendházat látta vendégül. Dr. *Hegedűs* polgármester is meghívta vendégszerető házába a zirci rend kegyurát, ki a bajai egyheti időzése alkalmából a főgimnázium hangversenye szereplőinek, egy majális céljára 100 koronát adományozott.

— **Könyves Jenő jubileuma.** Érdemes jubileumi terv eszméje merült föl a héten a bajai bohém-emberek körében. Kipattant, hogy *Könyves Jenő*, a társulat hőszerelembe az idén tölti be szín-művészi életének huszadik esztendőjét és a régi, kiváló művészetéből úgy tudjuk, hogy Baján, annak a műértő közönségnek a körében, mely mindig honorálta *Könyves Jenő* magasabb drámai művészetét, legszevesebben ülné meg ennek a derék, hazafias munkában eltöltött husz esztendőnek az emlékeztető. A magunk részéről a legigazabb örömmel köszöntjük *Könyves bajai jubileumának* a tervét. Azok közül a színészek közül való színész ő, aki mint a drámai szerepök lívatott interpretálója, igazán pályamissziót teljesített az országban huszestendőös kultúra során és úgy véljük, nem csalódunk, ha bizonyosra vesszük, hogy művészete honorálásának méltó teret választott, mikor a bajai közönség körében óhajta megülni 20 esztendő pályafutásának az emlékét. Ő maga írta meg e lapok hasábján a napokban, hogy a színésznek tövises pályáján egyetlen babér kínálkozik: a dicsőség, a mámor, az illúzió . . . Nyujtsunk hát a hivatott mesternek — dicsőségben, mámoron és illúzió nélkül egyebet is. Újítsuk meg jubileumát, úgy, hogy ne csak szerzeteselő mámor legyen egy huszestendőös múlt emléke. *Könyves Jenő* jubileuma a szezon utolsó hetére esik. Bizton hisszük, hogy urasszonyaink ellenálhatatlan agilitása ezuttal is megnyilatkozik a magyar kultúra e derék munkása iránt.

— **Baja-bátaszéki vasutépítés.** A baja-bátaszéki vasutépítés munkatái fennakadtak. A Duna magas vizállása következtében a talajvíz oly magasra emelkedtek, hogy a második ásonyomnál már víz szökött föl a földből. Ily körülmények között a földmunkákat be kellett szüntetni, pedig az építők a töltést úgy akarták megkezdíteni, hogy július-augusztusban a Dunáig már a vonat járhasson. A sinek a bátaszéki állomásra már meg is érkeztek.

— **Főgimnáziumi koncert.** Szépszámu, válogatott közönség látogatott el a múlt vasárnap délután a főgimnázium hangversenyére, melyen — a régi tradíciókhoz híven — valóban élvezetes program gyönyörködtette a hallgatóságot. Bevezetőül: „Az utolsó kuruc brigadéros,» egy felvonás történeti színmű került bemutatásra, melynek főbb szereplői (Könc, Schwerer, Rohrböck, Grünhut, Prigly, Sztankovics és Ungár), az egész ensemble is ügyesen és lendülettel játszottak és stilszerű jelmezekben jelentek meg. Pausa után a zenekar Si jéitais Roi nyitánnyal díszített tapsokat aratott. Nagy Vazul tanár ismert pontos vezetésével énekelte most

hat reám, mintha egy szentjánosbogárkát látnék fölrepülni az éjszakában . . .

Gyáliné végignézett a kerten s szeméit abba az irányba fordította, hol tal a mezőkön a birtokuk fektült. Ezt mind elfojgáit adni és vesznek rajta boldogságot Jolánnak . . . S a fehérhaju asszony még csak nem is könnyezett.

A szolgabíró végigsimította deresedő haját, óráját nézte és zavartan mormogott néhány szót fogai között. Aztán hidegen bucsut véve Gyálinétől, kocsijába ugrott. Mikor lovai már künn jártak vele a sáros országúton, visszanezett még egyszer a pusztai ház felé. De a terrazon már nem látott senkit.

Bent a tágas ebédli nyitott ablakánál állott Jolán és László. Gyáliné elő akarta férjét készíteni a változásra, nehogy az első fölindulásában megzavarja ellenvetéseivel leánya ébredező boldogságát s átment a szomszéd szobába, hol Gyáli az esti lapokat bontotta föl.

Erős ellentétlással találkozott, s csak sok rábeszéléssel sikerült férjét meggyőzni. Végre Jolán látta, amint szülei átölelik egymást. Oly szép, oly megható jelenet volt, amint a két fehér fej odasimult egymáshoz s szemekben fölcillant egy rég látott boldogság-sugár.

Az esti szellő kábító virággalattal terhelve röppent be a szobába; a zivatar elmúlt, s a foszladozó felhők közül előbukkant a hold. Az alföldi tájnak álmódásra hajló nagy szépsége most nyilatkozott meg legjobban.

Mind a négyen a nyitott ablaknál álltak s az ég egyszerű gyémántszöngnek látszó csillagaival úgy nézett le rájuk, mintha bocsánatot akarna kérni előbbi fölhevüléséért . . .

az énekar a „Dalárkedvet,» a közönség kívánságára kétszer is — Igazi művelzetben részesítették a publikumot, Sarasate P. „Cigány dallamok» előadói Melles Béla művészes Hegedűjátékával, Bachraci precíz zongora kísérettel aratott tetszést. A kitörő tapsvihar méltányolta kellőképpen az elragadó kettőst, melyre még egy darabban gyönyörködtek a közönséget az előadók. — Népdalok következtek ezután zenekísérettel, melyeket hasonlóképp szívesen tapsoltak. E tapsok honorálták Nagy Vazul tanárnak az ének és Radó zenetanítónak a zenében tanúsított buzgó fáradozását. — Könc István (celló) és Könc László (zongora) testvériesen osztottak sikerülkben. Mindkettőjük egyenlő nagy mértékben aratta az elismerő tapsokat. Végül a Kossuth-induló hazafias hangjai mellett, teljes melegegéléssel távozott a szépszámu válogatott közönség.

— **Bajai szociálisták ünnepe.** Május 1-én ünnepet ülték a bajai szociálisták. Dél előtt a vásártéren tartottak népgyűlést, délután pedig nagy csoportban felvonulást rendeztek a város utcáin. Végül pedig a volt képezéskertben rendeztek kedélyes mulatságot.

— **Új városi tisztviselők.** A hétfői törvényhatósági közgyűlés *Mesko Ottó* pénztári ellenőrré választotta meg. A főispán *Florian Gézát* II. oszt. könyvelővé, *Hecnt Józsefet* pedig irnokhelyettesé nevezte ki.

— **A bajai oltáregyesület színelőadásáa.** A helybeli oltáregylet f. évi május hó 20-án, az ipartestület nagytermében, előképpel egybekötött jótékonycélú színelőadást rendez. Belépője: első hely 2 K, második hely 1 K 40 f., harmadik hely 1 K, állóhely 50 f. Jegyek előre válthatók az elnökségnél és Eckert Antal virágüzletében. Főpróba május 18-án este 8 órákor. Belépődíj 20 f.

— **A bajai bank milliós fönyereménye.** A Bajai Kereskedelmi és Iparbank múlt vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyetlen tárgya a jelzálogorsjegyek múlt évi húzása alkalmával a bank által nyert egy millió korona mikénti felosztása volt. A szenzációs fönyeremény annak idejében nagy port ver fel és így nem csodálható, hogy a részvényesek nagy számban jelentek meg a közgyűlésen, amely teljesen nyugodt folyásu volt. *Schön Antal* vezérigazgató előadásából ugyanis kivilágított, hogy a bank vezetőségének eljárása teljes korrekett volt. A közgyűlés éljénzessel vette tudomásul az igazgatóság jelentését, a felmentvényt megadta és elhatározta, hogy 146000 koronát az igazgatóság jutalmazására, 30000 koronát jótékony célokra s a többi a tartalékalap dotálására fordítja. Az igazgatóság egyben megbizta *Mészöly Imre* dr. ügyvédet, hogy az alaptalan rágalmak szerzői ellen a megtörli lépéseket tegye meg.

— **Csókolom kezeit.** Két bajai színészbarát sétál a héten az Erzsébet királyné-utcán, miközben megpillantják a tuloldalmenő *Meszei Margitot*, a bajai szintársulat kis énekes-naivját.

— **Csókolom kezeit,** — kiált a tuloldalra az egyik fiatalember és a kis színésző a közszóntést bájosan elfogadja.

— Nem jól köszöntöd te *Meszei Margitot*, szóval meg erre a másik és se szó, se beszéd, harsány hangon kiáltja a másik utasorra.

— **Csókolom — Meszei.**

— **A bajai Védőegylet választmányi ülése.** A Tulipán szövetség Magyar Védőegyesület f. hó 5-én d. e. 11 órákor a városi székház 2. sz. tanács-teremben választmányi ülést tart. Miután ezen ülésen, a közgyűlési tárgysorozat lesz megvitatva, ez uton is felhívjuk reá a t. tagok figyelmét.

— **Borura derű.** A múlt évben történt, hogy egy szép leány, *Schreier Gizella* a bajai vonat kezelei alá került, miközben elutazó szorelemésének, *Börsök János* mozdonyvezetőnek a sinek mentén bucsut intett. A vonat *Schreier Gizellát* nem ölte meg, csupán a két lábát csonkította meg bokában. A rémes eset után a két szerelmes között megtörtént az eljegyzés és múlt vasárnap megtörtént a házasságkötés is.

— **Szabadka új indóházat kap.** A kormány tudvalegőleg legutóbb egy 90 milliós beruházási javaslatot nyújtott be a törvényhozásához. Ebben a beruházási javaslatban még nem szerepelt a szabadkai vasuti indóház felépítése. A kereskedelmi minisztérium azonban egy újabb ötésztendőös ciklusra terjedő beruházási javaslatot dolgozott ki és ebben mind befoglaltatik a szabadkai indóház felépítése is. A javaslat jelenleg a pénzügyminisztérnél van felülvizsgálat végett s Kossuth Ferenc legközelebb fogja azt a törvényhozáshoz benyújtani. *A bajai indóház* kibővítéséről még nem történt intézkedés.

— **Egyházmegyei hírek.** Rechner Konrád apatini, Török Gyula gombosi plébánossá történt kinevezését a földművelésügyi miniszter az érseki hatóságnak bemutatva. Vajda Ottó pétérrével káplán Uszódra adminisztrátorrá nevezetett ki. Kápláni minőségben áthelyeztetett Cziráky Gyula Gombosról Péterrére.

— **Régiséglelet Bácsalmáson.** Bácsalmáson a napokban Steinmetz József leánya kaplász közben 180 drb régi ezüst pénzt talált. A leletet Szommer József községt jegyző beküldte Zomborba a Bácsodrog vmegeji Történelmi Társulat muzeumának. Az érnek meghatározása és megbecslése után a talaló kellő jutalommal fog részesülni.

— **A nagybaracska** — mohácsi közut kiépítését határozta el Baranya vármegye törvényhatósági bizottsága. A kereskedelmi miniszter ezt a határozatot nem hagyta jóvá s így a Bács- és Baranyamegye közt való jobb forgalmi összeköttetés fontos kérdése ismét nem nyer megoldást. A kereskedelmi miniszteriumban, úgy látszik, nincs valami fejlett érdek a kereskedelmi és ipari érdekek iránt, hogy ezt a jogosult határozatot elutasítsa.

— **Az önálló vámtéreltér.** Komárom sz. kir. város feliratot intézett a kormányhoz az önálló vámtéreltér. A feliratot támogatás céljából megküldte Baja város törvényhatósági bizottságának is.

— **Tanfolyamok néptanítók részére.** A földmivélsügyi miniszter ez év július 15-től augusztus 10-ig az algyógyi, adai, békéscsabai, breznóbányai, csákvári, csikseredai, hmvásárhelyi, jászberényi, karcagi, kecskeméti, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földmives iskolákon összesen 340 néptanítók részére rendez gazdasági tanfolyamot. A tanítókat a vallás- és közoktatásiügyi miniszter jelöli ki s a földmivélsügyi miniszter költségük fedezésére mindenkinek 100–100 korona átalányt ad.

— **Rákosi Jenő köszönete.** Hirt adtunk arról, hogy a Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság a f. évi március hó 28-án megtartott évi rendes közgyűlésén, Rákosi Jenőt, az »Othon« írók és hírlapírók körének az elnökét dísztagnak választotta meg. Rákosi ezt szívesen elfogadta és a neki megküldött díszokmány vétele után a következő tartalom levelét intézte Vértési Károlyhoz, mint az Irodalmi Társaság elnökéhez:

Budapest, 1907. április 23.

Nagyságos Elnök ur!

Megkaptam szíves értesítést arról a kitüntetésről, melyben a Bács Bodrog Megyei Irodalmi társaság részesített, midőn dísztagjává választott. Ha ez a legkülönb, amit Önök adhatnak, úgy viszont ez a legbecesebb, amit mi kaphatunk. Mert igazi becsé annak az elismerésnek van, amelyet az irodalom önzetlen kedvelőitől, lelkes híveitől és becsületes művelőitől nyernek az irodalom munkásai. Kérem elnök ur, fogadja az engemet ért ilyenét megismerésért hálás köszönetemet és legyen e köszönetemnek szíves tolmácsa a Társaság tagjaival szemben.

Kitűnő tisztelettel

híve és szolgálja

RÁKOSI JENŐ s. k.

— **Lányi Mór interpellációja.** Bácskának az utóbbi időben valóságos remei lettek a kiházasító szövetkezetek, melyek gombamódra szaporodtak és még gombább módra mentek kelő gyorsasággal csüdbe. Szövetkezet-gründolási járvány miatt sok száz szegény ember sírját pénzért, s a tisztességes szövetkezetek megjelölése is veszélyeztetve van. Ez indította Lányi Mót, a szomszédos regőcei kerület orsz. képviselőjét, hogy interpelláljon a bács megyei kiházasító szövetkezetek visszaélései tárgyában.

— **Hány kosma van Szegeden?** Erre nyilván nem sok ember kíváncsi, mert a legtöbb ugyanis tudja, hol kap jó bort, vagy kevésbé jót. A kerületi rendőrbiztosok most mégis kinyomozták, hogy hány kosma van Szegeden és a statisztikából az derült ki, hogy a város területén *négyszázhatvan két helyen mérnek italt.*

— **Orvosai körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferenz József** keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emésztés méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan **Ferenz József keserűvizet.**

— **Egy munkás-család szerencséje.** Régi igazság, hogy ahol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szerény munkás-család, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szükségben tisztes vagyonhoz jutott. A sorsjalmas, derék családló önhibáján kívül munkáját, kenyérkeresetét vesztve, hiába kopogtatott új munka, új foglalkozást után, mindentűnt zárt ajtóra talált a munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor költözött, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolta a kétségbeesett családi körbe. A derék munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított fillérekéből osztálysorsjegyet vásárolt és utjongó örömmel változott kétségbeesése, midőn a napokban a Gaedicke A. budapesti bankház, melynél a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaedicke bankház, melynek a szerencse állandó kísérője, nyolc nyolcaddal adta el a sorsjegyet és a munkás-családon kívül még számos szerénysorsú kis embernek teremtett jólétet.

— **Kétszer egymásután!** Olvasóink figyelmét ismétlenül felhívtuk arra, hogy sorsjegyeiket a Dörge Frigyes bankházában, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. sz. a. vásárolják. Hogy mennyire igazunk volt ezen ajánlásunkkal, azt a legjobban bizonyítja a most befejeződött húzások. Számos oly főnyeremény volt, melyet ezen valósággal szerencsés bankház vezetője ért el. Ismétlenül nyerték ott a legnagyobb nyereményeket, így most legutóbb még egymásután kétszer is. A 18-ik sorsolás alkalmával lett a 37.553. számú sorsjegyre 400.000 korona kifizetve és a 19-ik sorsolásonál 1907. április 15-én már ismét a nálunk vásárolt 8881. számú

sorsjegyre nyerte meg a 400.000 koronás főnyereményt. Oly szerencsés esemény ez, amely az osztálysorsjáték fennállása óta még nem fordult elő. A legjobban örvendünk annak, hogy az egész óriási összeg (a 39278. sz. sorsjegyre eső 100.000 koronás is) Magyarországon maradt. Ezek után a legmelegebben ajánlhatjuk tisztelt olvasóinknak, hogy a mostani 20-ik húzásra sorsjegyre megrendeléseiket (egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.) Dörge Frigyes bankházánál, Kossuth Lajos-utca 4. sz., minél előbb eszközöljék, mert bizonyos, hogy az egész világ részt akar venni a szerencsében; így hát a sorsjegyre a legrovidebb idő alatt eladatnak. Azok a megrendelők, kik lapunkra hivatkoznak, a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és mindazon előnyökben, amit egy elsőrendű bankház csak nyujtani képes.

Eladom

a Tóth Kálmán-utca 16, illetve Jókai Mór-utcai 1-ső sz. a. sarokházat.

Dömötör.

Színházi krónika.

Jövő heti műsor.

Május 5. Vasárnap	(délután Tündér Ilona. este Rab Mátvás.
» 6. Hétfő	Bánk Bán.
» 7. Kedd	Szép Ilonka.
» 8. Szerda	Szép Ilonka.
» 9. Csütörtök	Vig özevgy.
» 10. Péntek	Vig özevgy.
» 11. Szombat	Vig özevgy.
» 12. Vasárnap	(délután Bolondok háza. este Vig özevgy.

Két-három előadásról.

A pénteken este bemutatóra került „Tökéletesség.” ez a részeiben vérelnküli angol társadalmi színmű, a bajai publikum méltán dicséret műérkének bizonyosságát, szépszámu auditoriumot vonzott a színházba. Jesson Hilary szerepében Könyves Jenő, ez a minden ízében előkelő művészmű, az érzelmi hullámok egész skáláját rajzolta meg zsenesen és választékosan. Beszéde, hanghordozása a társalgási részben is élénk meneti és figyelmet lekötő volt, kitérései verizmusból fakadtak és megfelelő szenvedelmességük mellett sem voltak oly erősen vehemensek, mint a Fodor Oszkáréi (Tilmer), aki egyébként ma is finom társalgási képességének nyújtotta bizonyosságát a megfelelő helyeken. Markovics Margit (Nina) helyell-közell tulságosan érzelmi volt, bár meg kell hagyni, hogy van benne bőségesen szív és lélek. A többi szereplő, az első két felvonást kivéve, sok jóakarattal asszisztált a főszereplőknek.

Rab Mátvás kétszer is sorra került a héten, mind a kétszer telt ház előtt. A címszerepben Aradi Aranka énekel szível-lelélekkel, bravurral, sok-sok tapost kiváltva, csak érzelmeinek hőfoka volt kissé tulmagas. Az édesanyja levelét olvasó Rab Mátvás lelkéből talán inkább a meglepetéssel elegy boldogság érzelmei törnek elő és nem annyira a honvágy okozta bánatát. Aradi Aránaknak egyébként igen beszédes arcjátéka pedig ez utóbbiakat tüköröz kizárólag. B. Szabó József (Gabirol), talán iskolájának hatása alatt, nagyon is elfojtja forróbb jelenetnél a hangját, meg az érzelmeit is, úgy, hogy aztán helylyel-közell kissé színtelen volt a játéka. Énekszámait azonban szépen énekelte. Szalontai Ferike (Mindi) a Nagy Imrével (Czódik) való együttesében volt igazán jó, Nagy Imre és Bogyó Zsiga (Eysik) pedig vasok szerepeikben is, élvezhető komikumot árasztottak a nézőtérre. Ruszinsky Ilona (Gita) tömör és minden modulációra alkalmas, operai hangja ezáltal inkább a kórusok finaléiban érvényesült, amelyeket gyönyörű variációkkal színezett többhellyűt. Karok és »orkheszer« precizen és harmonikusan működtek.

Tolvaj bemutatója volt a hét közepén. Ez az est méltán mondható a Markovics Margit és Fodor Oszkár estéjének. Markovics ugyan nehezen válik meg egyetlen hibájától, a lelki szenvedelmeknek olyatlan való ábrázolásától, mely a folytonos, de szakadatlan csuklásban nyilatkozik meg, ámde játékaának disztintívált színei és érzelmeifestésének megkapó realizma kárpótolnak az említett hiányokért bőségesen. Fodor Oszkár mindenkor pözmentes természetességével ér hatást, melynek biztos talaján nem csoda, ha színesen rajzolja meg a szerepén végigvonuló érzelmei egész skáláját. Farkas Béla ma megmutatta, hogy az ő eleme: a mélyeséges érzelék terepuma. Az ensemble kifogástalan, gördülékeny előadást produkált.

600 korona.

Furcsa kis adóreform.

Véletlen incidens hozzásegítette a héten a Házat ahhoz a kivételes eseményhez, hogy a pénzügyminiszter nyilatkozatát hallhatta a várva várt adóreformról. Ki beszél ma már az adóreformról? Politikai izgalmak hevitik a kedélyeket, közjogi pikantiériáknak napirenden, beszélünk a kiegyezésről, a tisztviselőkről, a cseldekéről, a sajtóról, de ki beszél az adóreformról? Addig beszéltek, vitatkoztak róla, amíg végre senki sem beszél már róla. Mintha az őskori lények természetjáról kezdene valaki beszélni, ugyan, mikor az adóreform témája kerül szóba. Már mindenki elfelejtette és nem is hiszi senki, hogy valaha új életre lesz kelthető.

A héten egy pillanatra megjelent a Ház színe előtt, de mint valami szellem, nyomban el is távozott. Csak éppen, hogy az ábrázolat mutathatta. Mintha megváltozott, megcsunylt volna. Mikor utoljára láttuk, még elég határozott, tartalmas formájára volt. Ma csak a csontváza volt a régi alaknak. Minden eltűnt, lekoptott róla. Csak két ruhadarab fityeg már rajta: létminimum és progressió. De milyen lett ez a két ruha? Kongyos és csupa cafat! Nem a régi diszöltöny, amelyet büszke hivalkodással szoktak csillogtatni a nem komoly ígéretek honában, hanem olyan inségruha-féle, amelyet csak azért nem lehet egészen félredobni, mert egész pőrén még a csontváz sem járhat.

Aki a jövőben való bizakodás megváltó reményességével várja a nagy adóreformot, a héten ismét rossz napokat élt. Ausztria már tíz évvel ezelőtt megkapta a maga modern adórendszert. És bár mi mindenben meglehetősen pontossággal követjük derék szövetségeseink példáját, csodálatos, hogy az adóreform dolgában kormányzó férfaink az igazgatókban tul még ma sem igen jutnak el. Egész őszintén szólván, maga a pénzügyi kormányzat sem tudná ennek igazi okát adni. Mert ha fél is a modern adópolitikai követelmények megvalósításától és abban a hiszemben van, hogy a közvéleményt szép lassan kell hozzászoktatni ahhoz, hogy a tulságosan radikális szocialpolitika követelményeiről jó lesz lemondani, úgy maga az idő az, amely ezt lehetlenné teszi, egyre erősebbé téve a közvélemény felfogásában azt, hogy a modern adópolitika követelményeiről egyáltalán nem lehet lemondani. Ebbe a probléma bele kell harapnia a pénzügyi kormányzatnak, a problémát meg kell valahogyan oldania. Mert megkerülni, vagy félmunkával helyettesíteni amugy sem lehet.

Amit a pénzügyminiszter a héten az adóreform alapveiről mondott, abból az tetszett ki, hogy a pénzügyi kormányzat sem a progresszió, sem a létminimum dolgában nem mer még félig-meddig sem radikális lenni. A progresszióknak nagyon szűkre szabja a területét, az arányairól pedig egyáltalán nem beszél. A létminimumot viszont olyan minimura sorozta, amely sehoh a világon egy lét fenntartásának a minimális standardja nem lehet. Hogy a progresszió például nem fog a földadóra kiterjesztetni, azt már kinyilatkoztatta egyszer a kormány, de hogy egyáltalán nem fog semmiféle reáladóra sem kiterjedni, ez most meglepetészerűen hangzott el a képviselőházban. Igaz, el lehet képzélni olyan progressziót is, amely kerüli a reáladókat és a személyes jövedelemre helyezkedik. De ennek az a föl-tétele, hogy a személyes jövedelem összessége félig-meddig helyesen legyen megállapítható, ami pedig, jól tudjuk, éppen nálunk a legnehezebb, mert adórendszerünk a reáladók elvén nyugszik és a személyes jövedelmi adó kivetésének elvét csak mellékesen akceptálja. Ha a pénzügyi kormányzat a jövőben a személyes jövedelmi adó rendszerének megvalósítására meg tudná találni a helyes megoldást, egy elegendő progresszió sem volna lehetlenség, azonban azt hisszük, a kormány éppen csak azért választja ezt a nehéz formát, hogy a progressziót annál könnyebben elkerülhesse.

A létminimum hatszáz koronára zsugorodott össze. Valamikor ugyanennyi forinrról beszéltek. De a pénzügyi kormányzat, úgy látszik, respektálja a kötelező koronaártek-számításról szóló törvényt és honorálja az életviszonyokban beállott nagy drágaságot, tehát 600 forint helyett 600 koronát állapít meg a létminimum gyanánt. Ez megdöbbentően csekély összeg, amely még a legegyszerűbb napszámu átlagos évi munkabérét sem haladja meg. A létminimum pedig nem egyéb, mint a standard of life felmentése minden adóteher alól. Nem egy bizonyos összeget jelentő kedvezmény, hanem annak a nagy elvnek a kifejezése, hogy az a összeg, amely egy élet fenntartásához okvetlenül szükséges, semmiféle adóval se legyen megrógható. Nos hát képzélni lehetetlenül kicsiny a 600 koronás létminimum, amikor a legegyszerűbb és legrimitívabb munkásról is megállapítható, hogy életének fenntartása ennél jóval nagyobb összegebe kerül.

Azért mondjuk, hogy az adóreform gondolata kissé megfogyatkozva tért vissza a héten a képviselőházba.

250/1907. vhtói szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bácsalmási kir. járásbírósnak 1907. évi V. 146. számú végzése következtében, a **Templompénztár** javára, **Kopeczky Győző és társa** ellen 395 K 15 f. s jár. erejéig 1907. évi március hó 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butor stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a bácsalmási kir. járásbírósnak 1907. évi V. 146. számú végzése folytán, 395 kor. 15 f. tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember hó 4-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 107 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, **Jánosalmán**, alperesek lakásán leendő megtartására **1907. május 10-ik napjának d. u. 2 óráig** határidőül kitéveik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükségű esetén becsáson alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bácsalmáson, 1907. évi április hó 20-án.

Pogány,

kir. bir. végrehajtó.

Hirdetemény.

A helybeli gubóraktárhoz egy 8 névleges löerejű gőzgép (locomobil) kerestetik bérbevételeire. A közelebbi feltételeket tartalmazó szerződés minta a helybeli selyemtenyészési felügyelőségnek díjmentesen kapható.

Az ajánlatok az országos selyemtenyészési felügyelőségnek Szekszárdra azonnal beküldendők.

Köszeg

Szanatorium és vizgyógyintézet,

gyönyörű fekvés, nagy fenyves park, szép sétahelyek, villamvilágítás. —

Priesnitz- és Knelprendszer, Massage, villanyozás, hizlaló kura, lég- és napfürdő, szén-savas fürdő. Forrólégtérszűlők. Kitűnő ellátás. Lakás, vízkúra és orvosi gyógykezelés napi 9—12 korona. Prospektus ingyen.

Fontos lótulajdonosoknak!

A

Thanhofer

állatorvos által készített

balzsam,

lovak kólika-baja ellen, mely évek hosszú sora óta a görcsök minden neme, felfuvás és egyéb bajok ellen, ezer esetben valóban csodahatással használtott, minden lótulajdonosnak a leghatásosabban ajánlható. — Aki e balzsamot a használati utasításhoz híven használja lovánál, feltétlen hatásra számíthat. — Egy üveg, használati utasítással 80 fillérbe kerül. Négy üvegnél kevesebbet nem szállítok. — Kapható az összeg előleges beküldése mellett,

THANHOFER

állatorvosnál

Mahrenbergben, a Dráva mellett
6. szám.

Csinos kivitelű
n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

Petőfi Sándor-utca 49. sz. a.

lakóház,

mely áll 6 szoba, 1 alkov és mellék-helyiségekből, szabad kézből eladó.

— Értekezhetni ugyanott. —

Védjegy: „Horgony!”
A Liniment. Capsici comp.

a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régjónak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalom-össillapító szernek bizonyult **köszvényél, oszunnál és meghűléseknél**, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter országgal ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz” Prágában.** Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szállítás.

SZELÉNYI ZSIGMOND

BUTOR ÁRUHÁZA

Baján, Vörösmarty Mihály-utca 1. szám.

Volt Bernhart-féle helyiségben. Grauaug-bank mellett.

Alulírott tisztelettel értesitem **Baja város és környéke** nagyérdemű közönségét, hogy dusan felszerelt és minden igényeknek megfelelő

BUTOR-ÁRUHÁZAMAT

Baján, Vörösmarty Mihály-utca 1. szám alatt a volt Bernhart-féle helyiségben, Grauaug-bank mellett, folyó évi május hó 1-én megnyitottam.

Állandó raktár modern ebédlő-, háló-, szalon- és uriszoba berendezésekből, vas-, réz- és kárpitozott butorokból a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Elvállalok rajz és tervszerinti teljes lakberendezéseket bármely stílusban, valamint lakások és ünnepek alkalmával termek díszítését.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását és jóindulatát kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

SZELÉNYI ZSIGMOND.

A ki eddig eredménytelenül játszott az osztálysorsjátékon —
A ki még egyáltalán nem kísérelte meg abban szerencsését —
A ki tényleg főnyereményhez akar jutni —
A ki pontos és előzékeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalomtéljesen a legnagyobb szerencsegyűjtődéhez:

GAEDICKE bankházához.

Az I. osztály huzása már május hó 23. és 25-én.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

A pénz beküldéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

GAEDICKE

bankház

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Világítási berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, üzletek, malmok, és magán-házak részére. — Legujabb szabadalmazott és engedélyezett

„LUX“

acetylen gázfejlesztők. Teljesen veszélytelen.

Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések. Különleges-ség, önálló kis telepek (elektro gének)

Csillárok legmodernebb kivitelben, villanyra, légszeszre és acetylenre, nagy választékban.

Motorok benzinre, gázra vagy nyersolajra. bármilyen célra.

Szerelési cikkek, izzólámpák és egyéb kellékek nagy raktára. — Költségvetések, tervezetek és árjegyzék kívánatra díjtalanul.

FEJÉR ÉS SCHMIDT
BUDAPEST, Eötvös-tér 2.

Legnagyobb gyár
Ausztria-Magyarországon

Premier-kerékpárok

elsőrangú minőségben.
Utolérhetetlenül olcsók.
Osztrák-magyar gyártmány

Egyedüli elárúsító:

LÁZÁR SÁMUEL
BAJÁN.

Csak „SICULIA“ névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklárétegeken átfurt artézi-forrás A gyomorégest rögtön megszünteti. Páratlan étvágyerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁ S

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő

fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb áron kaphatók. — Telefon 81. szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi iparkilátáson

aranyéremmel kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSÉZET.
A „BAJAI HIRLAP“ kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legujabb irodalmi termékek-, díszművek-, ifjúsági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek-, minden-nemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajzpapírok, író- és rajzszerk, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hird-lapokra és folyóiratokra elő-fizetések az eredeti áron elfogadtatnak.

Hirdetések a BAJAI HIRLAP-ba mérsékelt áron vétetnek fel.

Diszkönyv-kötészetem

Díszművek, Folyóiratok, mindennemű könyvek egyszerű és díszes bekötésére, továbbá képkerekek, (Passepartous) íróaljzatok, stb. előállítására van berendezve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel ízletesen állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-igazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból.

Bármilyen könyvnyom-dai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.